

עמוד

תוכן העניינים

5	הקדמה
	חלק א'-תרגילי דקדוק משולב:
7	1. החסיד
9	2. האם התגלה אחיו התאום של כדור הארץ?
11	3. בעד השועלים
12	4. האנושות גדלה, אך המגוון הלשוני מצטמצם
14	5. על כלבים וגנטיקה
15	6. מצלמה בכף הרגל
16	7. הירוש
17	8. המסכה
18	9. השבת רכוש
19	10. תינוקות ומתמטיקה
20	11. שפות זרות? לא, תודה!
22	12. סרטים ללא עישון
23	13. מקום טוב באמצע
24	14. גירוש לזמן מוגבל
25	15. אגדה אורבנית
27	16. סיפורו של הג'יפ
28	17. קנוט, דב הקוטב הלבן
29	18. לא רק אנה פרנק
31	19. העיר הלבנה
32	20. למען הנזקקים
34	21. עונת הביקיני
35	22. שוב בכותרות
36	23. איך זה נשמע לכם?
37	24. עוד חיידק עמיד לאנטיביוטיקה
39	25. המחשבים פוגעים בסודיות הרפואית
41	26. מסעדת לילית
42	27. מעיראק לישראל
44	28. צרכנות תרבותית
45	29. אזרחי בהוטן משלמים על חטאי המערב
46	30. החלוצים מהרדוף
48	31. מכורים לשמש
49	32. שביל חוצה ישראל
51	33. מומיות כבר לא נמצא שם
52	34. מקום קבורתו של הורדוס הגדול
55	35. "פולה" במקום "ברבי"
56	36. האושר והטלוויזיה

חלק ב' – תרגילי דקדוק עפ"י נושאים:

- 1. גזרת השלמים**
- 59 א. אין להם אחות
- 60 ב. שנה חולפת, שנה באה
- 61 ג. המלחמה נגד תחנות רדיו פירטיות
- 2. גזרת ל"י**
- 62 א. בחירת התשובה הנכונה
- 63 ב. ביפאן מחפשים את יורשו של הסודוקו
- 65 ג. חיים בסרט
- 3. גזרת פ"י**
- 66 א. בחירת התשובה הנכונה
- 68 ב. אכילת שוקולד מריר מורידה לחץ דם
- 69 ג. עולם מצויר חדש
- 4. גזרת פ"נ**
- 70 א. בחירת התשובה הנכונה
- 71 ב. יהלומים ב-70% הנחה
- 72 ג. מלחמת הכוכבים
- 73 ד. לפני השער הנעול
- 5. גזרת ע"י**
- 74 א. בחירת התשובה הנכונה
- 75 ב. מזרקת טרווי התייבשה
- 76 ג. אדמה מתנוודדת
- 6. גזרת הכפולים**
- 77 א. בחירת התשובה הנכונה
- 78 ב. המדריך לקוסמטיקה מוסרית
- 79 **7. המין והמספר**
- 80 **8. היידוע**
- 9. מילות תכלית**
- 82 א. בחירת התשובה הנכונה
- 83 ב. כפרי הסטודנטים
- 10. מילות שלילה**
- 84 א. בחירת התשובה הנכונה
- 85 ב. תנו לנשים מסגד
- 86 ג. הוראות לשימוש בתרופה
- 11. מילות השוואה וניגוד**
- 86 א. יותר יקר, פחות כואב
- 87 ב. חינוך חינם עולה הרבה
- 12. מילות סיבה ותוצאה**
- 88 א. בחירת התשובה הנכונה
- 89 ב. לעשן או לא לעשן?
- 90 ג. הכול על אופניים

	13. מילות זמן
91	א. הנסיך הקטן
91	ב. אוסף גינזבורג
92	ג. זמן שווה כסף
93	ב. טרם/בטרם
	14. מילות ויתור
94	א. בוא אליי פרפר נחמד
95	ג. עולות לתורה
95	ג. פסטיבל הסיר הירושלמי
96	ד. הציפור הלאומית
	15. מילות הבהרה, פירוט והוספה
97	א. מהפכת הגירושין
98	ב. אדרבה
	16. סמיכות
99	א. בשורה לנוסע המתמיד (סמיכות חבורה)
99	ב. האם הגלקסיה שלנו מלאה חיים? (סמיכות כפולה)
101	ג. רובוט חתול (סמיכות שם תואר)
102	17. ביטויי היקש
102	18. המקור הנטוי
	19. משפטי תנאי
103	א. השלמת משפטים
104	ב. חלק מתקנות התעבורה לאופניים
104	ג. על אסטרולוגיה ומדע
105	20. מילות יחס
107	21. סיכום כל התחביר
	חלק ג'- תרגילי קלוז:
114	1. האם אתם סובלים מחרדה?
115	2. לייזרים יקררו את כדור הארץ
116	3. נחירות ודיכאון
117	4. דרכים קטלניות
118	5. מצביעים באינטרנט
119	6. מי חכם יותר?
120	7. השמנת יתר מסוכנת גם לכלבים
121	8. חסידות גור נלחמת באינטרנט
122	9. שיעורי אושר
122	10. לחיות בלי שקיות
123	11. אסיפת דיירים בגן הירק
124	12. סופו של חלום
125	13. כמעט כמו אנשים, לעיתים חכמים יותר
126	14. סוף עדין הפרטיות
127	15. מישהו מסתכל עליך

128	16. גלישה ממכרת
129	17. הנוער של היום שווה מיליונים
130	18. האם התחממות העולם תביא לעוד מבול?
131	19. גינות זמניות
132	20. נשימה קצרה
133	21. לא רק בגלל העישון
134	22. יומניה של אמה דרווין
135	23. היידיש יורדת לרחוב
136	24. גם חיות נהנות מאמנות
137	25. בר-מצווה וירטואלי
139	חלק ד' – פתרונות חלק ה' – נספחים
153	נספח 1: מילות הקישור בעברית
159	נספח 2: הפועל ונטייתו
166	נספח 3: מילות יחס מוצרכות

הקדמה

ספר תרגול זה מיועד לתלמידים מתקדמים הלומדים ברמה ו' לקראת בחינת הפטור בעברית, לפי תכנית הלימודים של היחידה להוראת עברית באוניברסיטה העברית בירושלים. בחלק א' ניתן למצוא תרגילים המשלבים תכני תחביר ופועל. מטרת תרגילים אלה הינה תרגול משולב של כל התכנים שנלמדו במהלך הרמות השונות (א' עד ה') בתוספת נושאים לשוניים ואוצר מילים הנלמד ברמה ו'. מניסיוננו ברמה זו, כדאי יותר לסטודנטים לתרגל באופן משולב את כל הנושאים במקום להתמקד שוב בכל אחד מהנושאים שנלמדו כבר ברמות הקודמות. עם זאת, בחלק ב' ניתן למצוא תרגילים שונים לפי נושאים. אנחנו מציעים לעבוד על חלק א' ולפנות לתרגול נושא דקדוקי מסוים, לפי קשיי התלמידים או עפ"י בחירת המורה. חלק ג' הינו אוסף של תרגילי קלוז. באמצעות תרגילים אלה ניתן לחזור ולשלב את כל הידע, האקטיבי והפסיבי של התלמיד, הן של אוצר מילים והן של תכנים דקדוקיים, וכן להשתמש בכל המיומנויות הלשוניות שנרכשו עד כה. בסוף הספר מובאים כל פתרונות התרגילים. בפתרונות לתרגילי הקלוז ייתכנו גם תשובות נוספות.

אסתי סימונס, פביו רדק

תשע"ז

תרגיל י"ט

כתבו את הפועל בצורה הנכונה (פועל או שם הפעולה) או בחרו את ההשלמה הנכונה.

ה ע י ר ה ל ב נ ה

- "העיר הלבנה" היא (1) _____ (לכנות, שם פעולה) ללב תל אביב ההיסטורית
- (2) _____ (להיבנות) בעיקר בסגנון האדריכלות הבינלאומי, ש(3) _____ (לכנות, פסיבי) גם באוהאוס. 4,000 בתים (4) _____ (להיבנות) בסגנון זה, מתחילת שנות ה-30 ועד קום המדינה. רוב הארכיטקטים ש(5) _____ (לעמוד) מאחורי עיצוב בתים אלו
- (6) _____ (להתחנך) בבתי הספר לעיצוב ואדריכלות ש(7) _____ (לפעול) בוויימר, **דסאו וברלין** בגרמניה, אך גם אדריכלים מקומיים (8) _____ (להשפיע, סביל) מסגנון זה. בבסיסו של סגנון אדריכלי זה עומדים עקרונות הזרם המודרניסטי ש(9) _____ (לשלוט) באותה תקופה גם בתחומים אחרים של אמנות ויצירה; לפי (10) _____ (לתפוס) זו
- (11) _____ (להיבחן) מחדש מציאות החיים באירופה של (12) _____ (תחילה/התחלה/התחילה/תחילת) המאה ה-20, בהתאם לערכי העולם ש(13) _____ (להיווצר) לאחר המהפכה התעשייתית ומלחמת העולם הראשונה.
- מבחינה ארכיטקטית בניינים אלה (14) _____ (לאפיין, סביל) בפונקציונליות מודגשת, בויתור על עיטורים, על סימטריה או על כל אלמנט עיצובי אחר אשר אינו (15) _____ (לשרת) את המטרה הבסיסית ביותר של הבניין. בתחילת שנות ה-30 הייתה תל אביב העיר האידיאלית (16) _____ (לצמיחה/לצמיחת/לצמוח/להצמיח) סגנון הבאוהאוס. החלוציות הציונית (17) _____ (לאפיין, סביל) בפונקציונליות דומה; תושבי העיר, מהגרים מאירופה ברובם, היו (18) _____ (פתוח/פתיחה/פתוחים/נפתח) לקבל את הסגנון החדש ומספר הקרקעות ה(19) _____ (לפנות, בינוני פעול) לבנייה היה גדול. (20) _____ (תוך/תוך כדי/עדיין/לאחר מכן) זמן קצר יחסית (21) _____ (להיווצר) בעיר ריכוז בנייני באוהאוס גדול כל כך עד שהעיר הפכה לשגרירת סגנון בנייה זה. (22) _____ (אפוא/בשל/בשל כך/שכן) בשנת 2003 (23) _____ (להכריז) העיר כאתר מורשת עולמית על ידי ארגון אונסקו של האו"ם.
- אין (24) _____ (להסכים) מוחלטת באשר למקור ה(25) _____ (לכנות, שם פעולה) "העיר הלבנה", אך ייתכן שהוא (26) _____ (להיוולד) משום שרבים מהבניינים ש(27) _____ (להיבנות) בסגנון זה באותה תקופה היו בצבע לבן. מאפייני באוהאוס נוספים

- (28) _____ (להתפתח) בתל אביב בעיקר (29) _____ (הואיל ו/אי לכך/לעומת/בשל)
- הצורך להתאים את סגנון הבנייה האירופי לאקלים הים תיכוני. בבתי הבאהאוס של תל אביב
- (30) _____ (להיבנות) מרפסות גדולות ש(31) _____ (להתאים) לישיבה בערבי
- הקייץ, וכן (32) _____ (להוסיף) חלונות רחבים (33) _____ (למען/פן/לשם/כדי ש)
- הרוח הבאה מן הים תיכנס הביתה. הקווים החיצוניים נקיים, חדרי המדרגות מוארים ומאווררים
- על ידי חלונות גדולים.
- (34) _____ (במרוצת/בטווח/בתוך/כעבור) השנים בנייני העיר הלבנה של תל אביב
- (35) _____ (להזניח, סביל) ו(36) _____ (להתפורר). רבים מהם (37) _____
- (להיהרס) עקב הפיתוח המהיר של העיר. רק בשנים האחרונות, בעקבות הכרזת אונסקו חזרה
- האטרקטיביות של העיר הלבנה.

תרגיל כ'

כתבו את הפועל בצורה הנכונה (פועל או שם הפעולה) או בחרו את ההשלמה הנכונה.

למען הנזקקים

- משפחה ישראלית ממוצעת זורקת מדי שנה 500 קילו מזון, כמעט 20% מהמזון שהיא קונה. כל
- הישראלים יחדיו זורקים לפח מיליון טונות מזון ששוויו כ-8 מיליארד שקלים. את הנתונים האלה
- (1) _____ (ללקט) ופרסם ארגון "משולחן לשולחן" שעוסק ב(2) _____ (לאסוף) מזון
- שמיועד לזריקה. בשבוע הבא (3) _____ (לערוך) הארגון מבצע קטיף ל(4) _____
- (להציל) עודפי מזון (5) _____ (לטובת/במטרה/תמורת) נזקקים.
- אל כמויות המזון שזורקים משקי הבית צריך להוסיף גם תוצרת שאותה (6) _____
- (להשמיד) החקלאים, ש(7) _____ (לגבי/לגביה/לגביהם) אין נתונים כוללים, ומזון שאותו
- משמידים יצרני מזון, לרבות מאפיות, ש(8) _____ (להסתכם) בכ-90 אלף טונות בשנה. לכך
- יש להוסיף 100 אלף טונות מזון שזורקים בתי מלון, מסעדות, אולמות אירועים, חברות קייטרינג,
- מרכולים ושווקים. אפשר לסכם, (9) _____, (עד אז/אפוא/בכל זאת), שמתוך 6 מיליון
- טונות מזון שישראלים רוכשים מדי שנה (בסכום של 41 מיליארד שקל), (10) _____
- (להיזרק) לפח בערך שני מיליארד טונות מזון.
- כמות המזון שנזרק או (11) _____ (להשמיד, סביל) בישראל כל שנה (12) _____
- (בדומה ל/כשם ש/דומה ל) זו שבארה"ב - כ-150 ק"ג לתושב. אבל (13) _____ (חרף/על אף

תרגיל ט'

שיעורי אושר

- בעיר מנצ'סטר שבבריטניה דואגים מאוד לשמחת החיים של תלמידי בתי הספר, ולכן
- (1) _____ לנקוט ביוזמה חינוכית מקורית: בתי הספר בעיר ישלבו בתוכנית הלימודים גם "שיעורי אושר", בהם (2) _____ הילדים כיצד להתמודד בשמחה עם קשיים ומכשולים שונים.
- לשם יישום התוכנית (3) _____ מועצת העיר 25 מורים להשתלמות בנושא באוניברסיטת פילדלפיה, שם יקבלו בעצמם (4) _____ מהפרופסור מרטין זליגמן, שהמציא את התוכנית המיושמת כיום במאות בתי ספר בארצות הברית.
- אבל לא כל תושבי העיר מאושרים מההחלטה, וחלק גדול מהם אף (5) _____ ספק ביעילות התוכנית. בעיקר, בהתחשב בעובדה שכדי להשיג את האושר יש (6) _____ מחיר יקר. רק שיעורי ההדרכה שיעברו המורים יעלו כ-25 אלף לירות שטרלינג. "ישנו ספק ניכר האם אפשר בכלל ללמד אושר". בבתי הספר כבר מתקיימים שיעורים בנושאים כמו אזרחות וחינוך נגד סמים, אבל שיעורי אושר הם צעד מוגזם", אמר ניק סיטון, תושב העיר המתנגד ל(7) _____.
- במועצת העיר, עם זאת, משוכנעים כי השיעורים יהפכו את התלמידים לשלווים ומאושרים יותר. "מחקרים מוכיחים שאכן (8) _____ ללמד כיצד להשתמש ברגשות של אושר ושמחה גם בהתמודדות עם מכשולים, ויש בכך תרומה גדולה עבור הילדים", אמרה ג'ני אנדרוז, ממחלקת החינוך במועצת מנצ'סטר. בעיר מקווים כי (9) _____ תוכל גם לסייע בשיפור דייקנותם של תלמידי מנצ'סטר העצלים, מאחר שאחוזי ההיעדרות מבתי הספר בעיר הם (10) _____ ביותר במדינה.

תרגיל י'

לחיות בלי שקיות

- עיירה בדרום-מערב אנגליה החליטה לתרום את חלקה למאמצים לשמירה על איכות הסביבה,
- (1) _____ שם את השימוש בשקיות ניילון חד פעמיות.
- ממשלת בריטניה וארגונים למען איכות הסביבה מנסים (2) _____ את הציבור לעשות כמיטב יכולתו כדי (3) _____ על איכות הסביבה. אולם, העיירה מודברי הגדילה לעשות והודיעה שכל 48 החנויות שבשטחה יפסיקו להשתמש בשקיות ניילון חד פעמיות, ובמקום זה (4) _____ את המצרכים ללקוחות בשקיות מנייר או מבד.

- לתושבים שבבתיים (5) _____ ערימות של שקיות ניילון הציעו בעיירה למסור את השקיות ל(6) _____ כדי לא לפגוע באיכות הסביבה, אך זה נעשה כצעד חד פעמי. **רבקה הוסקינס**, תושבת המקום שעבדה באוקיינוס השקט כצלמת טבע, ראתה את ה(7) _____ ההרסנית שיש לשקיות ניילון על בעלי החיים במים. עם (8) _____ לבריטניה היא פתחה במערכה למען איכות הסביבה, ולדבריה, (9) _____ התושבים המקומיים הייתה ממש נהדרת. **הוסקינס** מספרת שלרבים מהתושבים בעיירה יש סלי קש שבהם הם נוהגים להשתמש כשהם (10) _____ קניות, מה שכמובן הקל את המערכה שהיא מנהלת.

תרגיל י"א

אסיפת דיירים בגן הירק

זה התחיל כיוזמה של ארכיטקטים ומומחים לשימור הסביבה, ולאחרונה מגיע לשלב יישומי. "הבניין הירוק" הופך מסיסמה לתוכנית ביצועית שמקודמת בעיקר במבנים ציבוריים ובניינים של חברות מסחריות ולראשונה גם בבנייני מגורים. יוזמה ראשונה מסוגה בישראל של בית משותף שדייריו הופכים אותו ל"ירוק" במו ידיהם, מתנהלת כבר חמש שנים בבית דירות ברחוב ברלין בירושלים. ה(1) _____ נקרא "מגורים ירוקים בעיר". הוא התחיל ביוזמת האדריכל **גיל פלד** ש(2) _____ עם משפחתו בבניין. "זה בניין בן 50 שנה שסיים מחזור חיים אחד ואמור לעבור שיפוץ", מסביר **פלד**. "יצרנו תהליך שבו שותפו כל דיירי הבית ומטרתו לקחת (3) _____ קיים שלא נבנה בכוונה להיטיב עם הסביבה ולשדרג אותו על פי תפיסה אקולוגית, כדי (4) _____ במידה ניכרת ובאופן שיטתי את המדרך האקולוגי של הבניין ושל דייריו". המדרך או טביעת הרגל האקולוגית שאליו מתייחס **פלד** הוא כלי כמותי להערכת ההשפעה של פעילות אנושית על הסביבה. הפרויקט ברחוב ברלין מתבסס על (5) _____ רב-שנתית שהכינו הדיירים. **פלד** ערך סקר בין כל המשתתפים שמטרתו הייתה (6) _____ את הרגלי הצריכה שלהם. "הצלחנו להעלות את המודעות הסביבתית של הדיירים ואיתה (7) _____ גם הנכונות לשתף פעולה", אומר **פלד**. על פי **פלד**, התוצאות עד עכשיו מרשימות למדי. הדיירים הצליחו להפחית, לדבריו, את המדרך